

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2TdoV/13/2015
Identifikačné číslo spisu: 9513100016
Dátum vydania rozhodnutia: 11.02.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Martin Piovartsy
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:9513100016.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Martina Piovartsyho a sudcov JUDr. Jany Serbovej, JUDr. Petra Hatalu, JUDr. Viliama Dohňanského a JUDr. Petra Paludu v trestnej veci obvineného G. L. a spol. pre zločin založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 296 Tr. zák. a iné prerokoval na neverejnom zasadnutí konanom 11. februára 2019 v Bratislave dovolania obvinených L. T., G. L. a JUDr. B. R. podaných prostredníctvom obhajcov proti rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 26. februára 2015, sp. zn. 5 To 12/2014, a takto

rozhodol:

I. Podľa § 18 ods.1 Tr. por., § 21 ods.3 Tr. por. per analogiam trestná vec obvineného L. T., vedená na Najvyššom súde Slovenskej republiky pod sp. zn. 2 TdoV 13/2015, trestná vec obvineného G. L., vedená na Najvyššom súde Slovenskej republiky pod sp. zn. 2 TdoV 15/2017 a trestná vec obvineného JUDr. B. R., vedená na Najvyššom súde Slovenskej republiky pod sp. zn. 2 TdoV 6/2018 sa spájajú na spoločné prejednanie a rozhodnutie veci. Vec bude naďalej vedená pod sp. zn. 2 TdoV 13/2015.

II. Podľa § 382 písm. c/ Tr. por. dovolania obvinených L. T., G. L. a JUDr. B. R. sa o d m i e t a j ú.

Odôvodnenie

Špecializovaný trestný súd, pracovisko Banská Bystrica (ďalej aj „špecializovaný trestný súd“) v poradí druhým rozsudkom z 3. septembra 2014, č. k. BB-3 T 4/2013-2421 opätovne uznal za vinných (spolu s ďalšími osobami) obvineného L. T. v bode 1/ zo zločinu založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 296 Tr. zák. a v bodoch 2/, 2.4./ z účastníctva formou pomoci k zločinu neodvedenia dane a poistného podľa § 21 ods. 1 písm. d/, § 277 ods. 1, ods. 4 Tr. zák.; obvineného G. L. v bode 1/ zo zločinu založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 296 Tr. zák., v bodoch 2/, 2.1./ z účastníctva formou pomoci k zločinu neodvedenia dane a poistného podľa § 21 ods. 1 písm. d/, § 277 ods. 1, ods. 4 Tr. zák. a obvineného JUDr. B. R. v bode 1/ zo zločinu založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 296 Tr. zák. a v bodoch 2/, 2.4./ z účastníctva formou pomoci k zločinu neodvedenia dane a poistného podľa § 21 ods. 1 písm. d/, § 277 ods. 1, ods. 4 Tr. zák. na tom skutkovom základe, že

1/ C. Q., F. R., Ing. A. I., Ing. G. R., JUDr. B. R., G. W., M. W., Ing. Q. R., C. L., T. O., G. M., G.

L., G. L., L. T., G. A. a iné v rámci tohto konania nestotožnené osoby ako členovia skupiny dlhodobo, najneskôr od januára 2008 do júna 2010, pôsobiacej na území Slovenskej republiky, najmä na území Bratislavského kraja a v zahraničí, ktorú skupinu v presne nezistenom čase na rôznych miestach, najmä na území mesta Bratislava, v obchodných centrách Polus, Aupark a iných miestach, zosnoval a založil Ing. C. Q. spolu s F. R., Ing. A. I. a inými osobami so zámerom systematického a sústavného páchania ekonomickej trestnej činnosti v podobe konaní súvisiacich s neoprávneným uplatňovaním nárokov na vrátenie dane z pridanej hodnoty formou simulácie vzniku zákonných podmienok, a to najmä predkladaním účtovných dokladov dokumentujúcich fiktívny tovarový tok respektíve tovarový tok nesledujúci hospodársku podstatu podnikania, daňových priznaní a iných dokumentov fiktívnej obchodnej činnosti, kde na činnosť tejto skupiny Ing. C. Q. spolu s F. R. a Ing. A. I. využívali osoby, ktoré stáli na strednom stupni riadenia tejto skupiny, a to Ing. G. R., JUDr. B. R., M. W., Ing. Q. R., G. W., G. L., cestou príkazov a pokynov riadili ostatné nimi oslovené a získané osoby, najmä G. W., C. L., T. O., Mgr. Q. W., G. M., G. L., G. L., A. N., L. T. a G. A., ktoré stáli na nižších stupňoch riadenia tejto skupiny, pričom uvedená skupina vytvorila reťazec v ďalších bodoch výroku rozsudku vymenovaných obchodných spoločností na území celej Slovenskej republiky, najmä na území Bratislavského kraja a v zahraničí, a to tak, že založili a previedli na seba a iné osoby obchodné podiely, nadobudli splnomocnenia za účelom vykonávania oprávnení štatutárnych orgánov obchodných spoločností a vykonali iné opatrenia tak, aby mohli v týchto obchodných spoločnostiach priamo alebo vydávaním príkazov riadiť, ovplyvňovať a kontrolovať ich vzájomné obchodovanie s produktom typu „webkarta“, v dôsledku čoho si potom za zdaňovacie obdobia od mesiaca august 2008 až do júna 2010 uplatňovali na príslušných daňových úradoch najmä intrakomunitárne obchodujúce spoločnosti nároky na odpočítanie dane z pridanej hodnoty (ďalej aj „DPH“) vo výške spolu 4 503 953,74 EUR, z toho 980 031,23 EUR bolo ku škode Finančnej správy Slovenskej republiky vyplatených a 3 523 922,51 EUR nebolo vyplatených z dôvodu začatia daňovej kontroly,

2/ Ing. C. Q. a F. R. sa v presne nezistený deň, najneskôr v januári 2008, na presne nezistených miestach, najmä v meste Bratislava, dohodli o postupe, ktorý im umožní získavať finančné prostriedky prostredníctvom simulácie podmienok nároku na uplatnenie vrátenia nadmerného odpočtu dane z pridanej hodnoty, na základe čoho spoločne alebo osobitne oslovili Ing. A. I., M. W., JUDr. B. R., G. L., G. L., D. Z., G. L. a Q. R., ktorí ďalej oslovovali ďalšie osoby, medzi ktorými boli Ing. G. R., G. M., G. A., G. W., T. O. a L. T., aby sa každý z nich na základe svojich možností a vedomostí podieľal na obchodovaní s rôznymi produktmi, najmä s produktom typu „webkarta“, ktorý zabezpečoval prístup k webhostingovej službe a ktorý sa obchodoval pod názvami „Karta Gold, Karta Party, Karta Personal, I ticket“, prípadne názvami podobnými, pričom papierový nosič informácií produktu typu „webkarta“ obsahujúci príslušné prístupové kódy k poskytovanej službe zaliaty do celofánu obstaral F. R. tak, že objednal jeho výrobu v spoločnosti F., s.r.o. Bratislava, v počte 305 000 kusov s označením personalSK, companyGoldSK, partySK, companySK.

Uvedené osoby pracujúc v rôznych zoskupeniach a vetvách koordinovane i nezávisle vytvorili predpoklady na uvedenie produktu „webkarta“ do z hľadiska ekonomickej zmyslupnosti simulovaného obchodného cyklu, vyvíjajúc rôzne sprievodné marketingové aktivity tak, aby to nevzbudilo podozrenie príslušných daňových orgánov tým spôsobom, že vytvorili rôzne personálne prepojené reťazce obchodných spoločností, ktoré väčšinou výlučne s uvedenými komoditami vykonávali obchodovanie nesledujúce hospodársku podstatu podnikania vrátane tzv. intrakomunitárneho dodania do rôznych štátov Európskej únie umožňujúce predaj tovaru bez DPH, následnú možnosť odpočítania DPH, prípadne žiadanie nadmerného odpočtu DPH a vytvorili tak sieť domácich i zahraničných podnikateľských subjektov fakturačne obchodujúcich medzi sebou zväčša bez reálneho dodania tovaru, prípadne jeho naskladnenia výlučne za účelom zabezpečenia úspešnosti daňovej kontroly, v rámci ktorej siete

a) u zahraničných podnikateľských subjektov deklarujúcich nákup uvedených komodít prostredníctvom nie vo všetkých prípadoch presne zistených osôb zabezpečili simuláciu intrakomunitárneho dodania uvedených komodít do spoločností N. s.r.o. D., G. V., s.r.o. D., U., s.r.o. R., A. V., s.r.o. R., N., s.r.o. R., U., s.r.o. O. z W. republiky, tiež do spoločností Dr. L. d.o.o. a H. F. d.o.o. zo E. republiky, R.

Kft, G. Kft a R. Kft z G. republiky a K. H. z R. republiky, G. L. podľa pokynov F. R. za finančnú odmenu previedol na seba v rokoch 2008 a 2009 obchodné podiely v spoločnostiach G., Kft. R. a G. V., s.r.o. D. (tiež bol konateľom spoločnosti M., s.r.o. R.) a ako konateľ týchto spoločností participoval na zabezpečovaní potrebných úkonov a daňových dokladov simulujúcich dodanie tovaru, G. L. sa dňa 07.03.2008 stal konateľom spoločnosti U., s.r.o. O., ako konateľ týchto spoločností takisto participoval na zabezpečovaní potrebných úkonov a daňových dokladov simulujúcich dodanie tovaru,

b) u domácich podnikateľských subjektov na začiatku reťazca stojace spoločnosti vo svojom účtovníctve nevykazovali, prípadne vykazovali v nedostatočnom rozsahu, náklady na obstaranie uvedených komodít, hoci si zväčša uplatňovali nárok na odpočítanie DPH, a napriek tomu na základe obchodných transakcie simulujúcich dokladov deklarovali predaj produktu typu „webkarta“ ďalším obchodným spoločnostiam, ktoré prostredníctvom do orgánov spoločností nimi dosadených osôb kontrolovali,

čím postupne od mája 2008 vznikol reťazec obchodných spoločností, z ktorých časť podnikateľských subjektov stojacich na konci vnútrozemskej časti reťazca v období od 20.08.2008 do júna 2010 si ako registrovaní platcovia DPH na príslušných daňových úradoch v Slovenskej republike na základe fiktívnych nákladov nezákonne a v rozpore s ustanovením §§ 49 a nasl. a § 79 zák. č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty uplatňovali nároky na vrátenie nadmerného odpočtu DPH, pričom na začiatku reťazca ako spoločnosti tvoriace fiktívne náklady ďalším spoločnostiam boli minimálne spoločnosti F., s.r.o. R., D., s.r.o. R., I., s.r.o. R., W. E., s.r.o. R., Y. R. E., s.r.o. R., sčasti M., s.r.o. R. a C., s.r.o. R., ako spoločnosti uplatňujúce si nároky na vrátenie nadmerného odpočtu vystupovali minimálne spoločnosti I., s.r.o. R., F., s.r.o. R., G. F., s.r.o. R., O., s.r.o. R., T. E., s.r.o. R. a C., s.r.o. U., C., s.r.o. R. a v reťazci vystupovali aj ďalšie v tomto konaní podrobnejšie neskúmané obchodné spoločnosti. Všetky tieto transakcie umožnili vývojové, obchodné a zmluvné aktivity spoločností Y. Ltd. so sídlom vo H. R. a K., s.r.o. R.

a to vo vzťahu ku kurzívou označeným osobám nasledovným spôsobom:

v bode 2.1./ G. L. sa po predchádzajúcej dohode s F. R. dňa 05.05.2009 stal konateľom spoločnosti N., s.r.o. D., ako konateľ tejto spoločnosti participoval na zabezpečovaní potrebných úkonov a daňových dokladov simulujúcich dodanie tovaru typu „webkarta“ a podľa jeho spoločnosťou vystavených faktúr pre odberateľov z W. A. spoločností K., s.r.o. R., N., s.r.o. R. a U., s.r.o. R. v období od 30.06.2009 do 12.10.2010 takisto simulované a nesledujúce tým hospodársku podstatu podnikania v W. A. fiktívne dodal ako tovar s cenou účtovanou s DPH spolu 91 614 ks papierových nosičov produktu typu „webkarta“, ktoré nosiče dovezol zo spoločností so sídlom v E. A., najmä N. F., s.r.o. R. a C., s.r.o., pričom odberateľské spoločnosti v W. A. ako spoločnosti začlenené do siete za tovar nezaplatili a ani nemali zaplatiť.

v bode 2.4./ JUDr. B. R. na základe svojich úvah pri manažovaní siete alebo pokynov od ďalších sietí manažujúcich osôb podľa potreby siete prevádzkal obchodné podiely v určených obchodných spoločnostiach, najmä v spoločnostiach W. E., s.r.o. a U., s.r.o., R. G., s.r.o., T. E., s.r.o., A., s.r.o. D. a zároveň viedol rozsiahlu dokumentáciu fyzických a právnických osôb (prekopirované osobné doklady, podpisové vzory, výpisy z registra trestov, právne podklady k rôznym obchodným spoločnostiam v Slovenskej republike a Českej republike zainteresovaným do v skutkovej vete opísaného konania a podobne) za účelom, aby osoby z databázy boli dosadzované do obchodných spoločností a v nich využívané ako konatelia konajúci na pokyn sietí manažujúcich osôb, pričom išlo aj o spoločnosti zapojené do vo výroku v bode 1 opísaných obchodných reťazcov a spolu s G. L. získaval rôzne osoby, ktoré boli dosadené ako konatelia a spoločníci rôznych obchodných spoločností a týmto spoločnostiam zabezpečili vedenie účtovných dokladov u účtovníčky G. W. v kancelárii na A. ulici v R., kam jednotliví konatelia a spoločníci chodili podpisovať fiktívne účtovné a iné doklady, pričom účtovníčka G. W. sprostredkovane dostávala pokyny na fakturačné podchytenie fiktívnych tovarových tokov týkajúcich sa najmä spoločnosti I., s.r.o. a F. s.r.o. od JUDr. B. R., L. T. a G. L., JUDr. B. R. v období od apríla 2008 do februára 2011 na území Slovenskej a Českej republiky v rámci vyššie opísaného teda v

súvislosti s deklarováním dodávateľsko-odberateľských vzťahov ohľadne webkariet i rôznych iných komodít ovplyvňoval činnosť G. M., G. L., Q. G. a iných nestotožnených osôb pri vytváraní reťazca uvedených obchodných spoločností, ktoré boli využité pri páchaní trestnej činnosti spojenej s uplatňovaním nárokov na vrátenie DPH, pričom v týchto spoločnostiach aj vykonával logistickú činnosť, v mene týchto spoločností, vystupoval, preberal poštu, spracovával rôzne právne podklady, osobne sa zúčastňoval na konaniach príslušných štátnych orgánov, najmä na daňových úradoch v Slovenskej republike a finančných úradoch v Českej republike, kde sa priamo zúčastňoval na konaní G. M., ktorý uvádzal nepravdivé informácie o obchodovaní s produktom „webkarta“, taktiež sa zúčastňoval na konaniach vedených finančnými úradmi v Českej republike, kde G. L. potvrdzoval intrakomunitárne dodanie produktu „webkarty“ a iných produktov tak, aby obchodovanie s produktmi simulovalo splnenie zákonom stanovených podmienok na vrátenie DPH, osobne, alebo za účasti G. L., G. M. a ďalších osôb získaval za odmenu prevažne nemajetné osoby, aby tieto využil ako formálnych konateľov a spoločníkov v určených obchodných spoločnostiach, k čomu spracoval zákonom stanovené právne dokumenty - to všetko za účelom dosiahnutia neoprávneného vyplatenia nadmerného DPH.

Špecializovaný trestný súd za to uložil obvinenému L. T. podľa § 277 ods. 4 Tr. zák., § 34 ods. 5 písm. b/ Tr. zák., § 38 ods. 2 Tr. zák., § 36 písm. j/ Tr. zák., § 37 písm. h/ Tr. zák., § 39 ods. 1, ods. 3 písm. d/ Tr. zák., § 41 ods. 1 Tr. zák. úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 5 (päť) rokov; obvinenému G. L. podľa § 277 ods. 4 Tr. zák., § 34 ods. 5 písm. b/ Tr. zák., § 38 ods. 2, ods. 4 Tr. zák., § 37 písm. h/ Tr. zák., § 39 ods. 1, ods. 3 písm. d/ Tr. zák., § 41 ods. 1 Tr. zák. úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 5 (päť) rokov a obvinenému JUDr. B. R. podľa § 277 ods. 4 Tr. zák., § 34 ods. 5 písm. b/, § 38 ods. 2, ods. 5, § 37 písm. m/, písm. h/, § 39 ods. 1, ods. 3 písm. d/ Tr. zák., § 41 ods. 1 Tr. zák. úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 5 (päť) rokov. Na výkon trestu súd zaradil všetkých troch obvinených do ústavu s minimálnym stupňom stráženia (§ 48 ods. 2 písm. a/ Tr. zák.).

Podľa § 288 ods. 1 Tr. por. súd odkázal poškodené Finančné riaditeľstvo SR s nárokom na náhradu škody na občianske súdne konanie.

Proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa podali obvinení L. T., G. L. a JUDr. B. R. (spolu s ďalšími obvinenými) odvolanie, na podklade ktorého Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) rozsudkom z 26. februára 2015, sp. zn. 5 To 12/2014 podľa § 321 ods. 1 písm. d/, písm. e/, ods. 3 Tr. por. zrušil napadnutý rozsudok vo výroku o vine a vo výroku o treste okrem iných aj vo vzťahu k obvineným L. T., G. L. a JUDr. B. R. a podľa § 322 ods. 3 Tr. por. sám rozhodol tak, že uznal za vinných obvinených L. T., G. L. a JUDr. B. R. v bode 1/ zo zločinu založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 296 Tr. zák., obvinených L. T. a JUDr. B. R. v bodoch 2/, 2.4./ zo zločinu neodvedenia dane a poistného podľa § 277 ods. 1, ods. 4 Tr. zák. účinného do 30. septembra 2012 a obvineného G. L. v bodoch 2/, 2.1./ zo zločinu neodvedenia dane a poistného podľa § 277 ods. 1, ods. 4 Tr. zák. účinného do 30. septembra 2012, a to na rovnakom skutkovom základe ako súd prvého stupňa. Odvolací súd za to uložil obvinenému L. T. podľa § 277 ods. 4 Tr. zák., § 34 ods. 5 písm. b/ Tr. zák., § 38 ods. 2 Tr. zák., § 36 písm. j/ Tr. zák., § 37 písm. h/ Tr. zák., § 39 ods. 1, ods. 3 písm. d/ Tr. zák., § 41 ods. 1 Tr. zák. úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 4 (štyroch) rokov; obvinenému G. L. podľa § 277 ods. 4 Tr. zák., § 34 ods. 5 písm. b/ Tr. zák., § 38 ods. 2, ods. 4 Tr. zák., § 37 písm. h/ Tr. zák., § 39 ods. 1, ods. 3 písm. d/ Tr. zák., § 41 ods. 1 Tr. zák. úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 4 (štyroch) rokov a obvinenému JUDr. B. R. podľa § 277 ods. 4 Tr. zák., § 34 ods. 5 písm. b/ Tr. zák., § 38 ods. 2, ods. 5 Tr. zák., § 37 písm. m/, písm. h/ Tr. zák., § 39 ods. 1, ods. 3 písm. d/ Tr. zák., § 41 ods. 1 Tr. zák. úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 4 (štyroch) rokov. Na výkon trestu odvolací súd zaradil všetkých troch obvinených do ústavu s minimálnym stupňom stráženia (§ 48 ods. 2 písm. a/ Tr. zák.).

Odvolací súd sa nestotožnil s posúdením konania obvinených ako účastníctva formou pomoci k zločinu neodvedenia dane a poistného podľa § 21 ods. 1 písm. d/, § 277 ods. 1, ods. 4 Tr. zák., nakoľko vyššia forma trestnej súčinnosti konzumuje nižšiu formu. Členstvo v zločineckej skupine malo za následok, že konanie každého jedného člena skupiny, naplňajúce znaky trestného činu neodvedenia dane a poistného, bolo konaním priameho páchatel'a. Išlo pritom o jednočinný súbeh daných trestných činov. Odvolací

súd zároveň, s ohľadom na výraznejšiu diferenciaciu trestov oproti schváleným dohodám o vine a treste u obvinených, ktorí výraznejšie participovali na trestnej činnosti, znížil obvineným L. T., G. L. a JUDr. B. R. trest odňatia slobody o jeden rok.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu podali obvinení Karol Hrabčák, G. L. a JUDr. B. R. samostatné dovolania.

Obvinený L. T. oprel dovolanie podané prostredníctvom zvoleného obhajcu JUDr. Radomíra Bžána o dovolacie dôvody uvedené v § 371 ods. 1 písm. c/, písm. i/ Tr. por., teda, že zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu a rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia. Z dôvodu, že pred odvolacím súdom neboli odstránené nedostatky, v súlade s ustanovením § 374 ods. 3 Tr. por. napadol aj rozhodnutie súdu prvého stupňa vo všetkých výrokoch týkajúcich sa viny a trestu uloženého obvinenému.

V dovolaní predovšetkým namietal, že v priebehu trestného konania nebolo dokázané, že sa stal skutok kladený mu za vinu. Vykonanými dôkazmi bolo preukázané, že z jeho strany nedošlo ku konaniu napĺňajúcemu podstatu skutku v znení popísanom v obžalobe. V prípade preukázania, že konanie, ktoré tvorí podstatu skutku, sa nestalo, nie je možné obvineného odsúdiť. V tejto súvislosti poukázal na argumentáciu súdu prvého stupňa vo vzťahu k spoločnosti E., s.r.o., t. j., že prokurátor pri bode 2.3 obžaloby neuniesol dôkazné bremeno. V ďalšej časti obvinený rozviedol podstatu zachovania totožnosti skutku s tým, že klamlivé predstieranie splnenia podmienok na nárok na vyplatenie nadmerného odpočtu DPH bolo obvinenému preukazované výlučne nepriamymi a selektívne vybranými dôkazmi, ktoré existenciu takéhoto konania z jeho strany nepotvrdili. Žiadne dôkazy, vrátane výpovedí svedkov G. W., G. L. a spoluobvineného G. M. hodnoverne nepreukázali jeho členstvo v zločineckej skupine, ani uplatňovanie si neodôvodneného nároku na vyplatenie nadmerného odpočtu DPH. V konaní nebolo dokázané, že obvinený vedel o obsahu listín alebo by dostával pokyny na fakturačné podchytenie fiktívnych tovarových tokov za účelom dosiahnutia nadmerného odpočtu DPH. Odôvodnenie jeho viny súdom prvého stupňa bolo vágne a vytrhnuté z kontextu. Nakoľko nebolo bez akýchkoľvek pochybností preukázané, že spáchal skutok kladený mu za vinu, mali sudy postupovať v súlade so zásadou „in dubio pro reo“ a oslobodiť ho spod obžaloby. Obvinený taktiež namietol porušenie základných zásad trestného konania, najmä práva na obhajobu, pričom orgány činné v trestnom konaní vykonávali a objasňovali len dôkazy v jeho neprospech a tieto vyhodnotili nezákonným spôsobom. Súd zasiahol do práva obvineného na obhajobu, nakoľko ak toto právo spočíva v navrhovaní dôkazov, zodpovedá mu povinnosť orgánov činných v trestnom konaní a súdu sa zaoberať každým dôkazným návrhom a najneskôr pred meritorným rozhodnutím návrhu buď vyhovieť, alebo ho odmietnuť, resp. rozhodnúť, že ďalšie dôkazy sa vykonávať nebudú. Odmietnutie návrhu musí súd zdôvodniť. Orgány činné v trestnom konaní majú povinnosť objasňovať okolnosti svedčiace proti obvinenému, ako aj v jeho prospech a vykonať dôkazy spôsobom vedúcim k spravodlivému rozhodnutiu. V konaní však došlo k účelovému vykonávaní dôkazov v neprospech obvineného, pričom súd dostatočne neskúmal jeho procesnú obranu a nevyrovnal sa s jeho právnou argumentáciou, pričom súd je povinný zachovávať nestrannosť a iniciatívne nenapomáhať jednej zo strán. V nadväznosti na to poukázal na rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 4 To 15/2010. Sudy nižšieho stupňa tiež pochybili, keď dostatočne nezistili skutkový stav a nevykonali dôkazy nevyhnutné pre správne posúdenie predmetnej právnej veci, čím porušili základné práva obvineného na spravodlivé súdne konanie a na súdnu a inú právnu ochranu, vyplývajúce z Ústavy Slovenskej republiky, Listiny základných práv a slobôd a Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

V ďalšej časti obvinený namietol nedostatok subjektívnej stránky trestného činu neodvedenia dane a poistného podľa § 277 ods. 1, ods. 4 Tr. zák., keďže v priebehu prípravného konania nebol predložený jediný dôkaz preukazujúci úmyselné konanie obvineného. Obrana obvineného nebola relevantným spôsobom vyvrátená, preto mali sudy postupovať v zmysle zásady prezumpcie neviny v jeho prospech. Opačným postupom došlo k porušeniu práva na obhajobu a k nesprávnomu právnomu posúdeniu zisteného skutku, ktorý sa vo vzťahu k obvinenému nestal, resp. skutok tak, ako ho spáchal obvinený,

nie je trestným činom.

Vzhľadom na to, že nebolo jednoznačným spôsobom preukázané spáchanie skutku, ktorý sa obvinenému kladie za vinu, ani nedošlo k naplneniu znakov skutkovej podstaty zločinu založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 296 Tr. zák. a zločinu neodvedenia dane a poistného podľa § 277 ods. 1, ods. 4 Tr. zák., dovolaciemu súdu navrhol zrušiť napadnutý rozsudok najvyššieho súdu v spojení s rozsudkom súdu prvého stupňa a špecializovanému trestnému súdu prikázať, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

Obvinený G. L. podal dovolanie sám ako aj prostredníctvom ustanoveného obhajcu JUDr. Ing. Bernarda Pekára, PhD., pričom dovolania oprel o dovolací dôvod uvedený v § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. a v rukou písanom podaní aj o dovolacie dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. g/, písm. i/ Tr. por., teda s odôvodnením, že zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu, rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom a rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia.

Obvinený v dovolaní podanom prostredníctvom obhajcu namietal nepreukázanie úmyslu podieľať sa na karuselovom obchode a neoprávnene si uplatňovať nadmerný odpočet, resp. z rozsudkov súdov nižšieho stupňa nie sú zrejmé dôkazy preukazujúce jeho úmysel. Závery súdov sú založené na účelových výpovediach svedkov F. R., Q. R., G. L. a C. L.. So svedkom R. mal obvinený zlý vzťah, čo vyplýva aj z výpovede svedka L., preto obvinený považoval za neprípustné založiť záver o jeho vine na výpovedi tohto svedka. Súčasne sa žiadny zo svedkov explicitne nevyjadril, že obvinený mal vedomosť o existencii karuselového podvodu. Aj svedkyňa R. tvrdila, že k obchodom s produktom „webkarta“ reálne dochádzalo. V trestnom konaní nebolo obvinenému preukázané, že mal finančný podiel na činnosti zločineckej skupiny, na ktorej čele stáli Ing. C. Q. a F. R.. Iba z dokázania majetkového prospechu by bolo možné vyvodiť úmysel spáchať uvedené trestné činy. Vo vzťahu k absencii úmyslu poukázal na skutočnosť, že spoločnosti N., s.r.o. a N. F., s.r.o. neboli v čase spáchania skutkov platcami DPH. Spoločnosť N., s.r.o. pritom mala seriózny záujem o obchodovanie s produktom „webkarta“, keďže spoločnosť uhradila cca 5 miliónov Kč za licenciu výhradného dodávateľa uvedeného produktu pre Českú republiku. Spoločnosť bola tiež veľkoobchodníkom produktu zabezpečujúceho servis, ochranu, zálohu a obnovu dát, o čom svedčia zmluvy uzatvorené s IT spoločnosťami. Nakoľko spoločnosť nestála na začiatku reťazca, obvinený nemohol mať vedomosť o pôvode produktu. Spoločnosť nedodávala tovar konečnému spotrebiteľovi, ale maloobchodníkom ako výhradný dodávateľ. O presvedčení obvineného, že produkt je uplatniteľný, svedčí existencia iných obdobne zameraných tzv. webhostingových spoločností, ktoré sú na trhu úspešné.

V ďalšej časti obvinený poukázal na zmätočnosť skutkových viet súdov nižšieho stupňa. Podľa bodu 1/ rozsudku mal byť obvinený na treťom stupni riadenia zločineckej skupiny (prvý stupeň tvorili Ing. C. Q. a F. R., na druhom stupni boli JUDr. B. R. a osoby, ktoré oslovovali a získavali ďalšie osoby, ktoré stáli na nižších stupňoch riadenia vrátane obvineného), ale podľa bodu 2/ rozsudku už na druhom stupni riadenia (Ing. C. Q. a F. R. sa...dohodli na postupe...oslovili...G. L..., ktorí ďalej oslovovali ďalšie osoby). Ak boli oba trestné činy spáchané jedným skutkom, ako mohol obvinený stáť na druhom aj treťom stupni riadenia. Súdmí nižšieho stupňa teda nebolo ustálené, akú úlohu alebo funkciu obvinený v zločineckej skupine mal zastávať. Uvedené nevyplýva ani z výpovedí svedkov.

Dovolaciemu súdu preto navrhol vysloviť, že napadnutým rozsudkom a konaním, ktoré mu predchádzalo, bol porušený zákon v neprospech obvineného G. L., rozsudky súdov nižšieho stupňa zrušiť a podľa § 388 ods. 1 Tr. por. trestnú vec obvineného prikázať na prerokovanie a rozhodnutie špecializovanému trestnému súdu.

Obvinený doplnil dovolanie aj rukou písanými podaniami. V podaní z 10. augusta 2017, doručenom špecializovanému trestnému súdu 16. augusta 2017, poukázal na skutočnosť, že v Českej republike si trest vykonáva vo väznici s ostrahou napriek tomu, že slovenskými súdmí bol odsúdený na 4 roky so zaradením do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia. Týmto sa stratil účel a zmysel

uloženého trestu. Zároveň vyjadril pochybnosť o dôvode pripustenia takéhoto stavu, pričom Ústavný súd Českej republiky nekoná.

Obvinený ďalej uviedol, že spoločnosť N. F., s.r.o., nebola platcom DPH, preto obchodovanie s touto spoločnosťou nemohlo naplniť trestný čin neodvedenia dane a poistného, čím bol naplnený dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por. Výpoveďami svedkov ani inými dôkazmi nebola preukázaná vedomosť obvineného o karuselových obchodoch, nadmernom uplatňovaní DPH alebo iných nezákonných praktikách. V tejto súvislosti poukázal na prehlásenie vyšetrovateľa Mjr. Mgr. Iršu. Vo vzťahu k svedkom obvinený namietal nepredvolanie I. H., Ing. C. D. a A. L. (zo spoločnosti N. F., s.r.o.). Obchod s webkartami bol reálny, oficiálne kúpil licenciu a podľa zmluvy sa pripravoval na distribúciu. Tvrdenia slovenských vyšetrovateľov bez znalosti veci o jeho nezákonnom podnikaní v Českej republike je zavádzajúce. V konečnom dôsledku mal len straty a skončil v insolvenčii. Vo vzťahu k trestnému činu založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny namietol meniace sa závery súdov o spôsobe naplnenia tohto trestného činu. Dovolaciemu súdu preto navrhol zrušiť napadnutý rozsudok, ako aj rozsudok súdu prvého stupňa, trestnú vec prikázať na nové prerokovanie a rozhodnutie špecializovanému trestnému súdu a v súlade s § 380 Tr. por. obvinenému prerušiť výkon trestu a rozhodnúť, že výkon väzby nie je potrebný.

V rámci doplnenia dovolania zaslal obvinený 23. augusta 2017, doručené priamo najvyššiemu súdu 28. augusta 2017, prílohu označenú ako „Dovolání proti rozsudku Vrchního soudu v Olomouci ze dne 07.10.2016, č.j. 6 To 97/2015-18591“, v ktorej popisuje obchodnú činnosť spoločnosti N., s.r.o. v Českej republike. Podanie obvineného bolo 18. septembra 2017 odstúpené súdu prvého stupňa.

Obvinený JUDr. B. R. oprel dovolanie podané samostatne aj prostredníctvom zvoleného obhajcu Mgr. Romana Keraka o dovolacie dôvody uvedené v § 371 ods. 1 písm. c/, písm. i/ Tr. por., teda, že zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu a rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia.

Obvinený v dovolaní podanom prostredníctvom obhajcu, ktoré je totožné s dovolaním podaným priamo obvineným, namietal nepreukázanie, akým spôsobom sa mal podieľať na riadení tzv. stredného článku organizovanej zločineckej skupiny. Nikdy nebol členom zločineckej skupiny a v konaní nebol produkovaný dôkaz, ktorý by existenciu zločineckej skupiny potvrdil. V nadväznosti na to poukázal na znaky zločineckej skupiny rozvedené v uznesení Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 9. mája 2012, sp. zn. 2 Tost 8/2012. Rovnako v konaní absentoval dôkaz o prijatí alebo vydaní príkazu zo strany obvineného. Osoby, ktoré sa ku skutku priznali, ktoré boli vylúčené na samostatné konanie alebo ktoré mal údajne riadiť, nepotvrdili, že by niekomu dával príkazy alebo riadil ich činnosť. Jeho údajná spolupráca s F. R. a C. Q. pri obchodovaní s webkartami bola len domnienkou. Vyjadril preto pochybnosť, či sa skutok stal. Uvedené nebolo možné ustáliť ani z výpovedí spolupracujúcich svedkov L., R., L. a W.. Obvinený nepopieral poskytovanie právnych služieb, čo však nie je trestné. Čiastočne v jeho neprospech vyznievala výpoveď svedkyne W., ktorá však priamu účasť na obchodovaní s webkartami nepotvrdila. Súčasne išlo o svedkyňu, ktorá sa svojou výpoveďou snažila získať výhody v iných trestných veciach. Listiny nájdené pri domovej prehliadke súviseli s poskytovaním právneho servisu zo strany obvineného. Vymyslené bolo aj konštatovanie o evidencii „bielych koní“. Žiadne osoby pre takúto činnosť nezískali, svedok M. nepotvrdil udeľovanie pokynov. Na neodvedenie dane a poistného nemal vplyv, ani z toho nemohol mať žiadny zisk. O obchodovaní s webkartami nevedel. Celý rok 2008 preležal z dôvodu onkologického ochorenia v nemocnici alebo v domácom ošetrovaní. Jeho zlý zdravotný stav pretrvával do konca roka 2011.

Obvinený ďalej uviedol, že súd rozsudkom porušil ustanovenia § 2 ods. 7, ods. 10, ods. 12 Tr. por. a iné, pričom dôkazy boli vykonávané prevažne v jeho neprospech a neboli hodnotené zákonným spôsobom. Dovolaciemu súdu preto navrhol, aby napadnutý rozsudok v spojení s rozsudkom súdu prvého stupňa zrušil a špecializovanému trestnému súdu prikázal, aby vec v potrebnom rozsahu prerokoval a rozhodol.

Predseda senátu súdu prvého stupňa v súlade s ustanovením § 376 Tr. por. zaslal rovnopisy dovolaní, resp. doplnení dovolaní obvinených L. T. a G. L. na vyjadrenie ostatným stranám, ktoré by mohli byť rozhodnutím o dovolaní priamo dotknuté. Dovolanie obvineného JUDr. B. R. doručované nebolo, preto dovolací súd napravil pochybenie podaním z 30. júla 2018. Možnosť reagovať na podania využil iba odsúdený G. A., ktorý prostredníctvom obhajcu uviedol, že sa k doručenému dovolaniu obvineného L. T. vyjadrovať nebude.

Najvyššiemu súdu bolo dovolanie obvineného L. T. predložené 30. septembra 2015, obvineného G. L. 7. novembra 2017 a obvineného JUDr. B. R. 18. júla 2018.

Podľa § 21 ods. 3 Tr. por. ak sú podmienky spoločného konania, môže súd spojiť na spoločné prejednanie a rozhodnutie vecí, v ktorých boli podané samostatné obžaloby.

Cieľom je prejednať v jednom konaní všetky trestné činy toho istého obvineného, prípadne rozdielne súvisiace trestné činy rôznych obvinených najmä z hľadiska hospodárnosti, účelnosti a účinnosti trestného konania. Nakoľko dovolania smerujú proti totožnému rozhodnutiu, dovolací súd na neverejnom zasadnutí v zmysle § 18 ods. 1 Tr. por. a § 21 ods. 3 Tr. por. per analogiam spojil trestné veci na spoločné prejednanie a rozhodnutie s tým, že ďalej bude vec vedená pod sp. zn. 2 TdoV 13/2015.

Najvyšší súd ako súd dovolací následne skúmal, či majú podané dovolania všetky obsahové a formálne náležitosti, či sú prípustné, a či boli podané oprávnenými osobami a pritom dospel k nasledujúcim záverom:

Podľa § 368 ods. 1 Tr. por. dovolaním možno napadnúť len právoplatné rozhodnutie súdu, ktorým bola vec skončená. V posudzovanom prípade je napadnutým rozhodnutím rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky ako súdu odvolacieho. Proti takémuto druhu rozhodnutia je dovolanie prípustné. Dovolanie bolo podané obvinenými prostredníctvom obhajcov, teda osobami oprávnenými podľa § 369 ods. 2 písm. b/, § 373 Tr. por., na špecializovanom trestnom súde, t. j. na mieste predpokladanom v ustanovení § 370 Tr. por., a v zákonnej 3-ročnej lehote. Pri posudzovaní včasnosti podania dovolania obvineného JUDr. B. R. dovolací súd postupoval v súlade s nálezom Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) č. k. I. ÚS 217/2013-33 a prihliadol na podanie napísané priamo obvineným, ktoré bolo odovzdané na poštovú prepravu 14. mája 2018, t. j. v posledný deň lehoty. Dovolanía obsahujú odôvodnenie v zmysle ustanovenia § 374 Tr. por., avšak dovolací súd zistil, že dovolania obvinených je potrebné odmietnuť, pretože nie sú dôvodné.

Vo vzťahu k samotnému dovolaniu dovolací súd pripomína, že dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok. Nielen z označenia tohto opravného prostriedku ako mimoriadneho, ale predovšetkým zo samotnej úpravy dovolania v Trestnom poriadku je zrejmé, že dovolanie nie je určené k náprave akýchkoľvek pochybení súdov, ale len tých najzávažnejších - mimoriadnych - procesných a hmotnoprávných chýb. Tie sú ako dovolacie dôvody taxatívne uvedené v ustanovení § 371 ods. 1 Tr. por., pričom v porovnaní s dôvodmi zakotvenými v Trestnom poriadku pre zrušenie rozsudku v odvolacom konaní sú koncipované podstatne užšie.

Dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktorým bola vec právoplatne skončená. Predstavuje tak výnimočný prielom do inštitútu právoplatnosti, ktorý je dôležitou zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. Preto sú možnosti podania dovolania, vrátane dovolacích dôvodov, striktné obmedzené, aby sa širokým uplatnením tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala ďalšia riadna opravná inštančia a dovolanie nebolo chápané len ako „ďalšie“ odvolanie.

Dovolací súd nie je povolaný na revíziu napadnutého rozhodnutia z vlastnej iniciatívy, práve naopak z ustanovenia § 385 ods. 1 Tr. por. expressis verbis vyplýva, že je viazaný dôvodmi dovolania, ktoré sú v ňom uvedené. Viazanosť odvolacieho súdu dôvodmi dovolania sa týka vymedzenia chýb napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo (§ 374 ods. 1 Tr. por.) a nie právnych dôvodov

dovolania uvedených v ňom v súlade s § 374 ods. 2 Tr. por. z hľadiska ich hodnotenia podľa § 371 Tr. por.

Všetci obvinení uplatnili dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. s tým, že obvinený L. T. vyvodzoval porušenie práva na obhajobu selektívnym vykonávaním dôkazov v jeho neprospech, ich vyhodnotením nezákonným spôsobom, nevyrovnaním sa s jeho návrhmi na vykonanie dokazovania a jeho právnou argumentáciou, nedostatočným odôvodnením rozsudku súdu prvého stupňa a porušením zásady totožnosti skutku. Argumentácia obvineného G. L. smerovala voči odôvodneniu rozhodnutí súdov nižšieho stupňa, nepreukázaniu vedomosti o karuselových obchodoch, zmätočnosti skutkových viet ohľadne jeho postavenia v zločineckej skupine a účelovosti výpovedí svedkov, bez zdôvodnenia okolností nasvedčujúcich porušenie obhajovacích práv. Rovnako obvinený JUDr. B. R. namietal výlučne rozsah a spôsob hodnotenia dôkazov vo svoj neprospech.

Konštantná judikatúra dovolacieho súdu právo na obhajobu v zmysle § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. chápe ako vytvorenie podmienok pre plné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu a zákonný postup pri reakcii orgánov činných v trestnom konaní a súdu na uplatnenie každého obhajovacieho práva. Právo na obhajobu garantované čl. 6 ods. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd ako aj čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky nachádza svoj odraz v celom rade ustanovení Trestného poriadku upravujúcich jednotlivé čiastkové obhajovacie práva obvineného v rôznych štádiách trestného konania. Prípadné porušenie len niektorého z nich, pokiaľ sa to zásadným spôsobom neprejaví na postavení obvineného v trestnom konaní, samo osebe nezakladá dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. Z dôvodu citovaného dovolacieho dôvodu je totiž jednoznačne zrejmé, že len porušenie práva na obhajobu zásadným spôsobom je spôsobilým dovolacím dôvodom. Podľa ustálenej rozhodovacej praxe Najvyššieho súdu Slovenskej republiky potom o zásadné porušenie práva na obhajobu ide najmä v prípade, keď obvinený nemal v konaní obhajcu, hoci v jeho trestnej veci boli splnené dôvody povinnej obhajoby. Výnimočne môže ísť aj o porušenie iných obhajovacích práv obvineného, ktorých porušenie sa prejaví na jeho postavení zásadným spôsobom.

Uznesením vyšetrovateľa Policajného zboru, úradu boja proti organizovanej kriminalite, odbor Bratislava, 1. oddelenie vyšetrovania z 15. februára 2011, ČVS:PPZ-251/BOK-B1-2010 bolo vznesené obvinenie (spolu s inými osobami) obvinenému JUDr. R. pre obzvlášť závažný zločin podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 3 písm. c/, ods. 4 písm. a/ Tr. zák. s poukázaním na § 138 písm. i/ Tr. zák. /zv. 9, č. 1. 4/. Vyšetrovateľ Policajného zboru, úradu boja proti organizovanej kriminalite, odbor Bratislava, oddelenie vyšetrovania uznesením z 29. októbra 2011, ČVS:PPZ-123/BOK-BA-2011 vzniesol obvinenie (okrem iných osôb) obvinenému L. za zločin založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 296 Tr. zák. v súbehu s obzvlášť závažným zločinom podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 4 písm. a/, písm. b/ Tr. zák. a obvineným JUDr. R. a T. za zločin založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 296 Tr. zák. /zv. 35, č. 1. 3443/. Uznesením vyšetrovateľa Policajného zboru, úradu boja proti organizovanej kriminalite, odbor Bratislava, oddelenie vyšetrovania z 29. októbra 2011, ČVS:PPZ-104/BOK-B1-2010 bolo vznesené obvinenie (spolu s inými osobami) obvinenému T. za obzvlášť závažný zločin podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 3 písm. c/, ods. 4 písm. a/ Tr. zák. /zv. 35, č. 1. 3459/. Uznesením z 30. októbra 2011, ČVS:PPZ-123/BOK-BA-2011 boli vyššie uvedené trestné veci (spolu s ďalšími) spojené na spoločné konanie podľa § 21 ods. 3 Tr. por. per analogiam s poukazom na § 18 ods. 1 Tr. por. s tým, že spoločné konanie bude vedené pod ČVS:PPZ-123/BOK-BA-2011 /zv. 35, č. 1. 3464/. Obžaloba bola podaná (okrem iných obvinených) na obvinených T., L. a JUDr. R. pre zločin založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 296 Tr. zák. a účastníctvo k zločinu neodvedenia dane a poistného podľa § 21 ods. 1 písm. b/, písm. d/, resp. len písm. d/ Tr. zák., § 277 ods. 1, ods. 4 Tr. zák. čiastočne dokonaného a čiastočne v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 Tr. zák. /zv. 84, č. 1. 313-486/.

Z dôvodu povinnej obhajoby boli obvinení v uzneseniach o vznesení obvinenia poučení o povinnosti zvoliť si obhajcu v lehote do 1 hodiny od doručenia uznesenia, inak by im bol obhajca ustanovený. Obvinený T. si prevzal uznesenia 14. novembra 2011, obvinený L. 8. novembra 2011 a obvinený JUDr. R. 15. februára 2011 a 23. novembra 2011.

Obvinený L. T. si dňa 18. novembra 2011 zvolil za svojho obhajcu JUDr. Jána Falisa /zv. A-1, č. l. 92/, ktorým bol zastúpený počas prípravného konania a časti súdneho konania. Na hlavnom pojednávaní konanom 22. mája 2013 predložil obhajca obvineného písomnosť nazvanú „Výpovedanie plnomocenstva“ /zv. 89, č. l. 1361/. Z tohto dôvodu bola obvinenému 22. mája 2013 ustanovená spoločná náhradná obhajkyňa JUDr. Magda Jaňovková /zv. 89, č. l. 1494/. Od 13. júna 2013 bol obvinený zastúpený zvoleným obhajcom JUDr. Jozefom Švarcom /zv. 90, č. l. 1598/, ktorý poskytoval obvinenému právnu pomoc až do právoplatnosti v poradí druhého rozsudku. Obvineného G. L. zastupoval v celom konaní zvolený obhajca JUDr. PaedDr. Ivan Pecník, PhD., MBA, ktorého splnomocnil 12. decembra 2011 /zv. A-1, č. l. 50/, resp. substitučný obhajca JUDr. Milan Cíbik. Obvinený JUDr. B. R. mal v konaní vedenom pod ČVS:PPZ-251/BOK-B1-2010 od 15. januára 2011 zvoleného obhajcu JUDr. Martina Ribára /zv. 9, č. l. 150/, ktorého po vypovedaní plnomocenstva nahradil 10. augusta 2011 ustanovený obhajca JUDr. Alexander Filo /zv. 9, č. l. 167/. Dňa 4. novembra 2011 si obvinený zvolil za obhajcu JUDr. Miroslava Koláča /zv. A-1, č. l. 70/ a po uzavretí dohody o ukončení obhajoby udelil 20. júla 2012 plnú moc JUDr. Milanovi Cíbikovi /zv. A-1, č. l. 76/, ktorý ho zastupoval aj v konaní pred súdom. Zároveň bola obvinenému 6. mája 2013 ustanovená spoločná náhradná obhajkyňa JUDr. Magda Jaňovková /zv. 87, č. l. 1060/.

Obhajcovia pristupovali k obhajobe obvinených aktívne, zúčastňovali sa výsluchov, hlavných pojednávaní a verejných zasadnutí, podávali návrhy a opravné prostriedky, teda dohliadali na uplatňovanie práv obvinených. Orgány činné v trestnom konaní a súdy v tomto smere poskytli adekvátny priestor na realizáciu práv obvinených na obhajobu a tento priestor bol zo strany obhajoby využitý. V tejto súvislosti dovolací súd pochybenia nezistil. Dovolací súd nekonštatoval porušenie práv obvinených T. a L. na obhajobu ani v období medzi vznesením obvinenia a zvolením si obhajcu (obvinený JUDr. R. bol až do 4. novembra 2011 zastúpený ustanoveným obhajcom JUDr. Filom). V tomto čase síce boli vykonané výsluchy niektorých svedkov, ale títo buď nevypovedali alebo predmetom ich výsluchov neboli skutočnosti týkajúce sa obvinených T. a L..

Z rozhodovacej praxe najvyššieho súdu ďalej vyplýva, že ak uplatnenie práva na obhajobu spočíva v navrhovaní dôkazov, zodpovedá mu povinnosť orgánov činných v trestnom konaní a súdu zaoberať sa každým dôkazným návrhom a najneskôr pred meritórnym rozhodnutím tomuto návrhu buď vyhovieť alebo ho odmietnuť, resp. rozhodnúť, že sa ďalšie dôkazy vykonávať nebudú.

Obvinený T. v dovolaní nešpecifikoval dôkazy, ktorými sa orgány činné v trestnom konaní alebo súdy nižšieho stupňa nezaoberali. Zo spisového materiálu vyplýva, že obvinený v prípravnom konaní nenavrhol vykonanie dôkazov. Po preštudovaní celého vyšetrovacieho spisu do zápisnice uviedol, že prípadné návrhy na doplnenie dokazovania doručí poštou po porade s obhajcom, a to do 17. decembra 2012. V prípade nedoručenia návrhov, akceptuje spis v danom rozsahu /zv. 81, č. l. 24/. Vyšetrovateľovi neboli predložené žiadne návrhy. Po podaní obžaloby bola obvinenému a jeho obhajcovi doručená výzva na predloženie návrhov na dokazovanie s poučením, že neskoršie návrhy môže súd odmietnuť /zv. č. 84, č. l. 531/. Obvinený a jeho obhajca na prípis nereagovali. Na hlavnom pojednávaní konanom 28. mája 2013 predseda senátu požiadal prokurátora a ostatné strany v konaní, aby v lehote 10 dní oznámili, v akom rozsahu navrhujú vykonať ďalšie dokazovanie ohľadne listinných dôkazov /zv. 89, č. l. 1395/. Obhajoba na žiadosť nereagovala. Obvinený pri výsluchu na hlavnom pojednávaní konanom 18. júna 2013 uviedol, že je ochotný podstúpiť konfrontáciu so svedkyňou W. /zv. 89, č. l. 1414/. Predseda senátu obvinenému oznámil, že konfrontácia bude naplánovaná na 25. júna 2013. Následne sa obvinený na otázky súdu vyjadril, že nemá ďalšie návrhy v súvislosti s už vykonaným dokazovaním /zv. 89, č. l. 1417/. Na konfrontáciu so svedkyňou sa obvinený nedostavil, iba zvolenému obhajcovi poslal SMS správu, že je na ceste z Francúzska. Substitučnej obhajkyňi prítomnej na hlavnom pojednávaní na základe substitučnej plnej moci od zvoleného obhajcu obvineného) však boli e-mailom zaslané otázky od obvineného, ktoré kládla svedkyňa /zv. 89, č. l. 1437, 1444/. Obhajca obvineného (v neprítomnosti obvineného, ktorý sa nechcel zúčastňovať hlavných pojednávaní) na hlavnom pojednávaní konanom 26. júna 2013 uviedol, že nemá ďalšie návrhy na doplnenie dokazovania /zv. 89, č. l. 1453/. Následne súd vyhlásil dokazovanie za skončené. Na hlavnom pojednávaní konanom 3. septembra 2014 (v konaní po

zrušení rozsudku odvolacím soudom a vrátení věci) sa obhajca obvineného (obvinený požiadal o konanie v neprítomnosti) vyjadril, že nemá návrhy na doplnenie dokazovania /zv. 95, č. I. 2376/.

Orgány činné v trestnom konaní a súdy sa teda neopomenuli vyrovnat' s návrhmi obvineného. Trestný poriadok pritom nespája uplatňovanie práva na obhajobu, ako aj jeho porušenie, s prípadnými dôkazmi existujúcimi v teoretickej rovine. Ak obvinený chce, aby orgány činné v trestnom konaní a súdy vykonali niektoré dôkazy, musí ich navrhnúť.

Za porušenie práva na obhajobu v zmysle § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. rovnako nemožno považovať obsah a rozsah vlastnej úvahy orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu o voľbe použitých dôkazných prostriedkov. Ak by záver orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu učinенý v zmysle § 2 ods. 12 Tr. por. o tom, že určitú skutkovú okolnosť považuje za dokázanú a že ju nebude overovať ďalšími dôkazmi, zakladal opodstatnenosť dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por., odporovalo by to viazanosti dovolacieho súdu zisteným skutkom v zmysle § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por., ktorá vyjadruje zásadu, že účelom dovolacieho konania je posudzovanie právnych otázok, nie posudzovanie správnosti a úplnosti zistenia skutkového stavu. Z uvedeného teda vyplýva, že pod porušenie práva na obhajobu nepatrí hodnotenie a rozsah vykonaného dokazovania súdmi nižšieho stupňa, ktoré tvorilo podstatu námietok obvinených. So spôsobom vykonávania dokazovania (nenapomáhanie prokuratúre selektívnym vykonávaním dôkazov v neprospech obvineného) súviselo aj obvineným T. citované rozhodnutie sp. zn. 4 To 15/2010, čo však dovolací súd nie je oprávnený posudzovať (dovolací súd si dovoľuje poznamenať, že v prípade citovaného rozhodnutia rozhodoval najvyšší súd v postavení odvolacieho súdu, ktorý preskúmava skutkové okolnosti, nie dovolacieho súdu).

Pokiaľ ide o obvineným T. namietanú totožnosť skutku, tá je zachovaná, ak je zachovaná totožnosť konania páchatela alebo následku jeho protiprávnej činnosti aspoň čiastočne, pričom na ňu nemajú vplyv ani zmeny v jednotlivých okolnostiach, ktoré skutok individualizujú, napríklad čas, miesto, spôsob jeho vykonania. Skutok je teda možné počas konania upravovať, a to v závislosti od vykonaných dôkazov a získaných poznatkov o relevantných skutočnostiach, nemôže sa však meniť jeho podstata daná účasťou obvineného na určitej udalosti, z ktorej vzišiel škodlivý následok. To znamená, že medzi skutkom uvedeným v obžalobe a skutkom vo výroku rozsudku nemusí byť úplná zhoda, musí zostať zachovaná len podstata skutku (bližšie pozri R 64/1973).

Súd prvého stupňa upravil skutkovú vetu rozsudku s ohľadom na vykonané dokazovanie, pričom po vypustení nepreukázaných skutočností (nielen vo vzťahu k spoločnosti E., s.r.o.) ostal zachovaný následok v podobe umožnenia uplatnenia nadmerného odpočtu iným osobám v dôsledku uskutočňovania fiktívneho obchodovania s webkartami. Súdy nižšieho stupňa pritom mali za preukázané, že obvinený sa aktívne zúčastňoval na celom procese, keď dodával pokyny na účtovanie fiktívnych operácií.

Napokon k tomuto dovolaciemu dôvodu najvyšší súd uvádza, že v zmysle ustanovenia § 371 ods. 7 Tr. por. nie je prípustné napádať odôvodnenie rozhodnutia.

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. nebol naplnený.

V nadväznosti na uplatnený dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. je v prvom rade potrebné zdôrazniť, že dovolanie z citovaného dôvodu možno podať, ak rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

V rámci posudzovania existencie tohto dovolacieho dôvodu súd skúma, či skutok ustálený súdmi v pôvodnom konaní bol správne podradený (subsumovaný) pod príslušnú skutkovú podstatu trestného činu upravenú v Trestnom zákone. Len opačný prípad odôvodňuje naplnenie tohto dovolacieho dôvodu. Do úvahy prichádzajú alternatívy, že skutok mal byť právne kvalifikovaný ako iný trestný čin alebo, že skutok nie je trestným činom.

Spomenutý dovolací dôvod naplňa aj zistenie, že rozhodnutie je založené na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia. Pod nesprávnym použitím iného hmotnoprávneho ustanovenia sa rozumie napr. nedostatočné posúdenie okolností vylučujúcich protiprávnosť činu (§ 24 až 30 Tr. zák.), premlčania trestného stíhania (§ 87 Tr. zák.), ďalej pochybenie súdu pri ukladaní úhrnného trestu, súhrnného trestu, spoločného trestu alebo ďalšieho trestu (§ 41 až § 43 Tr. zák.) a pod., i ukladania trestu obzvlášť nebezpečnému recidivistovi podľa § 47 ods. 2 Tr. zák. Toto ustanovenie sa vzťahuje aj na nesprávne použitie iných právnych predpisov než Trestného zákona, napr. Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, zákona o konkurze a reštrukturalizácii a pod., pokiaľ tieto majú priamy vzťah k právnej kvalifikácii skutku.

K uplatnenému dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. je potrebné ďalej uviesť, že pri posudzovaní oprávnenosti tvrdenia o existencii tohto dovolacieho dôvodu je dovolací súd vždy viazaný konečným skutkovým zistením, ktoré vo veci urobili súdy prvého a druhého stupňa, teda dôvodom dovolania nemôžu byť nesprávne skutkové zistenia, čo je zrejmé z dikcie § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. Dovolací súd skutkové zistenia urobené súdmi prvého a druhého stupňa nemôže ani meniť, ani dopĺňať.

Obvinení vyvodzovali naplnenie citovaného dovolacieho dôvodu predovšetkým z absencie dôkazov preukazujúcich konanie, za ktoré boli odsúdení, resp. z odlišného posúdenia jednotlivých dôkazov. Dovolací súd tieto námietky nemohol hodnotiť, keďže vo vzťahu ku skutkovému stavu zistenému súdmi prvého, prípadne druhého stupňa, vyjadrenému v tzv. skutkovej vete výroku, môže obvinený v dovolaní uplatňovať len námietky právneho charakteru, nikdy nie námietky skutkové. Za skutkové sa pritom považujú tie námietky, ktoré smerujú proti skutkovým zisteniam súdov, proti rozsahu vykonaného dokazovania, prípadne proti hodnoteniu dôkazov súdmi oboch stupňov. Dovolací súd nemôže posudzovať správnosť a úplnosť skutkových zistení aj preto, že nie je oprávnený bez ďalšieho prehodnocovať vykonané dôkazy bez toho, aby ich mohol v konaní o dovolaní sám vykonávať. Ťažisko dokazovania je v konaní pred súdom prvého stupňa a jeho skutkové závery môže dopĺňovať, alebo korigovať len odvolací súd.

V predmetnej trestnej veci to znamená, že pre dovolací súd je rozhodujúce zistenie, podľa ktorého obvinení spáchali skutok tak, ako je uvedené v rozhodnutiach súdov nižšieho stupňa, ktoré nemali pochybnosti o ich vine. Dovolací súd pritom nezistil, že by skutky popísané v skutkovej vete boli subsumované pod nesprávne skutkové podstaty trestných činov, neboli trestným činom, alebo sa jednalo o iné trestné činy. V tejto súvislosti dovolací súd opätovne zdôrazňuje, že iné skutočnosti nie je oprávnený skúmať, pričom podrobné dôvody kvalifikovania skutkov ako trestných činov uvedených vyššie sú súčasťou odôvodnenia rozsudkov súdov nižšieho stupňa, na ktoré dovolací súd v plnom rozsahu odkazuje.

Vo vzťahu k nenaplneniu subjektívnej stránky trestných činov, kladených obvineným za vinu, je nutné konštatovať, že absenciu úmyslu nie je možné namietať v rámci dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. (ani žiadneho iného). Aj keď posúdenie naplnenia subjektívnej stránky trestného činu je právnym záverom, tento sa musí zakladať na skutkových zisteniach vyplývajúcich z vykonaného dokazovania, ktoré nie je dovolací súd v dovolaní oprávnený skúmať. Totožné konštatovanie rezultuje zo súdnej praxe a judikatúry súdov:

„Motív páchatel'a a subjektívna stránka trestného činu sú znaky, ktoré sa síce týkajú psychiky páchatel'a, ale prejavujú sa navonok v spáchanom skutku a dokazujú sa rovnako ako objektívne znaky trestného činu (konanie - následok - príčinný vzťah). Namietanie ich nezistenia alebo nesprávneho či neúplného zistenia v dôsledku nevykonania dokazovania alebo nesprávneho vyhodnotenia vykonaného dokazovania až v dovolaní predstavuje namietanie skutkových zistení a záverov, čo ustanovenie § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku nepripúšťa.“ (Uznesenie najvyššieho súdu z 1. júla 2010, sp. zn. 3 Tdo 5/2010, uverejnené v Zo súdnej praxe pod poradovým č. 40/2010)

„Záver o zavinení páchatel'a musí byť vždy preukázaný výsledkami dokazovania a musí z nich logicky

vyplývať.“ (R 19/1971 - II)

Pokiaľ ide o začleňovanie obvineného L. v skutkových vetách rozsudku na rôzne stupne riadenia, táto skutočnosť neovplyvnila právnu kvalifikáciu skutkov. Je preto irelevantné, či mal obvinený štát na druhom alebo treťom stupni riadenia, keď bol uznaný za vinného ako priamy páchatel'.

Obvinený JUDr. R.alej namietal nepreukázanie existencie zločineckej skupiny. V nadväznosti na to poukázal na rozhodnutie sp. zn. 2 Tost 8/2012.

V predmetnom rozhodnutí (uverejnenom v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 51/2013) najvyšší súd ustálil, že: „Zločinecká skupina je relatívne časovo a organizačne stabilná skupina najmenej troch osôb, ktorej cieľom je páchať koordinovanú trestnú činnosť vo forme zločinov a v § 129 ods. 4 Tr. zák. vymedzených trestných činov. Na rozdiel od organizovanej skupiny je charakteristická aj vertikálnou organizačnou štruktúrou s formálnymi znakmi nadriadenosti a podriadenosti v jej rámci (resp. i jej časti) a so sofistikovaným riadením.

Tieto znaky zločineckej skupiny musia byť predmetom dokazovania v trestnom konaní, pričom tzv. dôkazné bremeno ťaží prokurátora.“

V aktuálne prejednávanej trestnej veci súdy nižšieho stupňa v nadväznosti na citované rozhodnutie vyčerpávajúcim spôsobom odôvodnili kvalifikovanie konania obvinených ako zločinu založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny s tým, že prihliadli na čl. 2 písm. c/ Dohovoru OSN proti nadnárodnému organizovanému zločinu [Oznámenie Ministerstva zahraničných vecí Slovenskej republiky č. 621/2003 Z. z. (ďalej len „Dohovor OSN“)], ktorého cieľom je pomôcť pri spolupráci v efektívnejšom predchádzaní nadnárodnému organizovanému zločinu a v boji proti nemu. Dohovor OSN chápe štruktúrovanosť skupiny širšie, pričom nevyžaduje formálne rozdelenie úloh, trvanie členstva alebo rozvinutú štruktúru a skupina môže byť založená aj za účelom spáchania konkrétneho trestného činu v snahe získať majetkový prospech.

Zoskupenie osôb v danej veci potom zodpovedalo legálnej definícii zločineckej skupiny, resp. organizovanej zločineckej skupiny v zmysle ustanovenia § 129 ods. 4 Tr. zák., resp. čl. 2 písm. a/ Dohovoru OSN. Navyše treba zdôrazniť, že aj v rámci tejto skupiny existovalo rozdelenie osôb na určité stupne riadenia (najvyšší, stredný a nižší stupeň).

Obsahom dovolaní obvinených bolo taktiež rozsiahle posudzovanie výpovedí svedkov, vykonaných dôkazov a polemizovanie so závermi súdov. Takéto námietky, smerujúce k hodnoteniu dôkazov spôsobom, ktorý by zodpovedal predstavám obvinených, svojim obsahom nenapĺňajú nielen dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por., ale ani žiaden iný dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por.

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. nebol naplnený.

Obvinený T. v súlade s ustanovením § 374 ods. 3 Tr. por. dovolaním napádal aj konanie na súde prvého stupňa s tým, že vytýkané pochybenia neboli napravené v konaní o riadnom opravnom prostriedku.

„Ustanovenie § 374 ods. 3 Tr. por. nemožno uplatňovať ako samostatný dôvod dovolania. Toto ustanovenie len v nadväznosti na § 369 Tr. por. a § 372 ods. 1 Tr. por. vyjadruje okolnosť, že aj keď sa z dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 Tr. por. dovolaním napáda vždy rozhodnutie súdu druhého stupňa (okrem dovolania podaného ministrom spravodlivosti), možno dovolaním namietat' aj chyby konania súdu prvého stupňa, ak vytýkané pochybenia neboli napravené v konaní o riadnom opravnom prostriedku. Ak dovolateľ namieta chybu konania na súde prvého stupňa, musí táto chyba zodpovedat' niektorému z dôvodov dovolania uvedenému v § 371 ods. 1 Tr. por. a takto musí byť aj v dovolaní označená (374 ods. 1, ods. 2 Tr. por.).“ (R 47/2014-I)

Navyše je potrebné pripomenúť, že rozsudok súdu prvého stupňa bol zrušený vo výrokoch o vine a treste, odvolací súd rozhodol sám a najvyšší súd konajúci na podklade podaných dovolaní pri štúdiu spisu nezistil naplnenie žiadneho dovolacieho dôvodu.

Dovolací súd nevzhladol ani dôvodnosť dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. zák., ktorý uviedol obvinený L..

Vo vzťahu k tomuto dovolaciemu dôvodu je potrebné podotknúť, že ho možno úspešne uplatňovať v prípadoch, keď je rozhodnutie súdu založené na dôkazoch, ktoré neboli vykonané zákonným spôsobom. Pokiaľ ide o porušenie zákona, v tejto súvislosti najvyšší súd už stabilne v rámci svojej rozhodovacej činnosti zdôrazňuje, že také porušenie by malo svojou povahou a závažnosťou zodpovedať porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, čomu napokon zodpovedá i samotná povaha dovolania ako mimoriadneho opravného prostriedku. Z uvedeného potom logicky vyplýva, že v rámci tohto dovolacieho dôvodu možno úspešne uplatňovať aj nesprávny procesný postup súdu pri vykonávaní dôkazov, ale len vtedy, ak mal, resp. má negatívny materiálny dopad na práva obvineného. K porušeniu práva na spravodlivý proces by pritom mohlo dôjsť len vtedy, ak by odsúdenie obvineného bolo založené výlučne alebo v rozhodujúcej miere na dôkaze, ktorého vykonanie sa spochybňuje. Na druhej strane za nezákonnosť nemožno považovať nevykonanie dôkazu, resp. hodnotenie dôkazov zo strany súdu v rozpore s predstavami obvineného. Je plne na úvahe súdu, aby sám rozhodol v okolnostiach prípadu, ktoré dôkazy na zistenie skutkového stavu, o ktorom nie sú dôvodné pochybnosti, vykoná, bez ohľadu na to, ktorá zo strán konania ich navrhla. Zároveň namietanie rozsahu dokazovania a posúdenia dôkazov podľa predstáv obvineného nespadá pod dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por.

Obvinený nešpecifikoval dôkaz, ktorý mal byť vykonaný nezákonným spôsobom, pričom dovolací súd v tomto smere pochybenia nezistil.

Obvinený L. v dovolaní poukazoval aj na skutočnosť, že si trest odňatia slobody v Českej republike vykonáva vo väznici s ostrahou. Slovenské orgány činné v trestnom konaní a súdy nemajú dosah na zaradovanie obvinených do jednotlivých ústavov v Českej republike. V prípade, že obvinený má v tomto smere výhrady, mal by sa obrátiť na príslušné orgány Českej republiky.

Z uvedeného je zrejmé, že v rozsahu námietok obvinených L. T., G. L. a JUDr. B. R. nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c/, písm. g/, písm. i/ Tr. por., a preto najvyšší súd ich dovolania podľa § 382 písm. c/ Tr. por. uznesením na neverejnom zasadnutí odmietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.